

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 13 Ιουνίου 1996

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, με επιστολή που έστειλε στους ηγέτες ξένων χωρών και διεθνών οργανισμών, τους ενημέρωσε για τις πρόσφατες εξελίξεις στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Η επιστολή στάλθηκε στους ηγέτες των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Σαντέρ, τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Χάϊνς, τον Πρόεδρο των ΗΠΑ κ. Κλίντον, τον Πρόεδρο της Ρωσίας κ. Γιέλτσιν, τον Γενικό Γραμματέα των Η.Ε. κ. Γκάλι και τον Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ κ. Σολάνα.

Το περιεχόμενο της επιστολής του κ. Πρωθυπουργού έχει ως εξής :

«Θα επιθυμούσα να σας κάνω γνωστές τις σκέψεις μου σχετικά με τις ακόλουθες εξελίξεις, που σημειώθηκαν πρόσφατα και αποτελούν αιτία βαθιάς ανησυχίας για την χώρα μου.

Κατά τον σχεδιασμό της Νατοϊκής άσκησης «Dynamic Mix», ο εκπρόσωπος του Τουρκικού Γενικού Επιτελείου υπέβαλε μία δήλωση (παράρτημα 1), σύμφωνα με την οποία η Τουρκία ήταν αντίθετη να συμπεριληφθεί στην άσκηση η Ελληνική νήσος Γαύδος, που βρίσκεται νοτιοδυτικώς της Κρήτης, «λόγω του αμφισβητούμενου καθεστώτος κυριότητας». Η εξωφρενική αυτή τουρκική δήλωση συνοδεύθηκε περαιτέρω από το πρόσθετο αίτημα προς τις στρατιωτικές αρχές του ΝΑΤΟ να «μην χρησιμοποιηθούν στον σχεδιασμό και τις επιχειρήσεις της άσκησης άλλα νησιά και (ή) βραχονησίδες που περιβάλλουν την Κρήτη» λόγω της αμφισβήτησης σχετικά με την ελληνική κυριαρχία επ'αυτών. Κατά τις ημέρες που ακολούθησαν, οι ισχυρισμοί αυτοί υιοθετήθηκαν και από υψηλόβαθμους αξιωματούχους της Τουρκικής Κυβέρνησης, αλλά και από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό κ. Γιλμάζ.

Είναι, βεβαίως, γενικά γνωστό ότι η Τουρκία αμφισβητεί μονίμως μία σειρά θαλασσιών και εναέριων ζωνών στο Αιγαίο καθώς και την κυριαρχία ή τον έλεγχο που ασκεί η Ελλάδα επ'αυτών. Όμως για πρώτη φορά, εφέτος, άρχισε να αμφισβητεί και Ελληνικό χερσαίο έδαφος (νησιωτικό) στο Αιγαίο και κατά συνέπεια και τα υφιστάμενα μεταξύ των δύο κρατών σύνορα. Έπειτα από την κρίση στα Ίμια, η οποία οδήγησε τις δύο χώρες στο χείλος του πολέμου, η Τουρκία, υπό την κα. Τσιλλέρ, διεύρυνε τις διεκδικήσεις της σε 3.000 νησιά, νησίδες ή βράχους, φθάνοντας σε τέτοιο μάλιστα σημείο πρόκλησης, ώστε να υποστηρίζει ότι οιαδήποτε απόπειρα της Ελλάδος «να αμφισβητήσει την τουρκική κυριαρχία επί των νησιών αυτών» θα αποτελούσε αιτία πολέμου.

Η έγερση νέων διεκδικήσεων συνεχίσθηκε και κατά την Πρωθυπουργία του κ. Γιλμάζ ο οποίος, υπερακοντίζοντας την κα. Τσιλλέρ, αμφισβήτησε αυτή καθ'εαυτήν την Συνθήκη της Λωζάννης.

Η ανωτέρω Συνθήκη αποτελεί από νομική άποψη, τον ακρογωνιαίο λίθο του εδαφικού καθεστώτος μεταξύ της Τουρκίας και των γειτονικών της χωρών στην Ανατολική Μεσόγειο. Μετά πάροδο 70 (εβδομήντα) ετών από την θέση σε ισχύ της Συνθήκης αυτής και παρά την αδιάλειπτη και απρόσκοπτη εφαρμογή της, Η Τουρκία προβάει τον ισχυρισμό ότι η Συνθήκη περιέχει ορισμένα «κενά», τα οποία συνεπάγονται «γκρίζες ζώνες» κυριαρχίας στο Αιγαίο. Σημειωτέον ότι η Συνθήκη της Λωζάννης ρητώς προβλέπει ότι η Τουρκική κυριαρχία στο Αιγαίο περιορίζεται σ'εκείνα τα νησιά, τα οποία ευρίσκονται εντός τριών μιλίων από τις Τουρκικές ακτές καθώς και στην Ίμβρο, στην Τένεδο και στο σύμπλεγμα των Λαγουσών. (άρθρα 6 και 12). Στην ίδια συνθήκη η Τουρκία παραιτείται ρητώς όλων των δικαιωμάτων και τίτλων της σε όλα τα εδάφη και νησιά πέραν του ορίου των τριών μιλίων, με την εξαίρεση εκείνων που ονομαστικώς μνημονεύονται στην Συνθήκη.

Το πλέον πρόσφατο συμβάν, δηλαδή η διεκδίκηση σχετικά με την Γαῦδο, ή οποία πρέπει να τονισθεί ότι είναι ένα κατοικημένο ελληνικό νησί, καθώς και σχετικά με άλλους νησιωτικούς σχηματισμούς γύρω από την Κρήτη, ολοκληρώνει, μέχρι στιγμής, την καινοφανή τουρκική πολιτική συνολικής αμφισβήτησης του εδαφικού καθεστώτος στο Αιγαίο. Αυτή δε την φορά, αμφισβητούνται νησιωτικοί σχηματισμοί, οι οποίοι ευρίσκονται εκατοντάδες μίλια από τις τουρκικές ακτές και των οποίων το νομικό καθεστώς τους ως ελληνικού εδάφους καθορίσθηκε 10 χρόνια πριν από την Συνθήκη της Λωζάννης, με την Συνθήκη Ειρήνης του Λονδίνου του 1913 (άρθρο 4).

Από την σύντομη αυτή περιγραφή, προκύπτει ότι η Τουρκία αμφισβητεί ανοικτά όλες τις νομικές ρυθμίσεις που αφορούν στους τίτλους της Ελλάδας επί των νησιών του Αιγαίου και των συναφών διεθνών

συνόρων. Η στάση αυτή αποτελεί έκπληξη τόσο για την Ελλάδα, όσο και για την διεθνή κοινότητα, όχι μόνο διότι πρόκειται για κατάφωρη παραβίαση των γενικών και ειδικών κανόνων του διεθνούς δικαίου, αλλά και διότι δημιουργεί μία ακόμη πηγή σοβαρών απειλών για την σταθερότητα της περιοχής. Μιας περιοχής, η οποία, πρέπει να σημειωθεί, είναι ιδιαίτερα εύφλεκτη και την τελευταία εξαετία υπήρξε το θέατρο έντονων εδαφικών αναδιατάξεων. Οποιαδήποτε διεύρυνση εδαφικών διεκδικήσεων στην ίδια περιοχή ενδέχεται να διαταράξει σοβαρά την άκρως λεπτή ισορροπία και σταθερότητα, η οποία επήλθε πρόσφατα, έπειτα από μεγάλες ανθρώπινες και υλικές θυσίες.

Λαμβανομένων υπ' όψιν των ανωτέρω, οι πρόσφατες εξελίξεις χρήζουν ασφαλώς της προσοχής σας καθώς και οποιασδήποτε ενέργειας θα κρίνατε από την πλευρά σας σκόπιμη, προς το συμφέρον της ειρήνης και της σταθερότητας της περιοχής».